

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გენდერული თანასწორობის გეგმა (GEP)

*თანასწორი, დისკრიმინაციისგან თავისუფალი და ოჯახის ღირებულებაზე
ორიენტირებული (family-friendly) გარემოსა და აკადემიური ურთიერთობების
უზრუნველსაყოფად*

სარჩევი

პრეამბულა:.....	2
გენდერული თანასწორობის პრინციპის განხორციელების საკანონმდებლო ჩარჩო საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში	3
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გენდერული თანასწორობის გეგმა: მიზანი და მიდგომა	3
საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში გენდერული თანასწორობის გეგმის განხორციელების ფარგლებში დასახული ამოცანები და ღონისძიებები:.....	4
1. გენდერული თანასწორობის კომისიის შექმნა საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში	4
2. ქალთა ხელშეწყობის მიდგომის დანერგვა საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში	5
3. გენდერული თანასწორობის პრინციპის დანერგვა ხარისხის უზრუნველყოფისა და შეფასების მექანიზმებში.....	6
4. გენდერული ასპექტის ინტეგრირება კვლევასა და სწავლებაში.....	7

პრეამბულა:

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი თანასწორობის პრინციპს სწავლებისა და მეცნიერების ხარისხის ერთ-ერთ მთავარ მახასიათებლად/მაჩვენებლად განიხილავს. თანასწორი შესაძლებლობების უზრუნველყოფა, დისკრიმინაციის აღმოფხვრა და მრავალფეროვნების პატივისცემის კულტურის დანერგვა უმნიშვნელოვანეს საფუძველს ქმნის ამ პრინციპების განსახორციელებლად კვლევაში, სწავლებასა და უნივერსიტეტის მართვაში.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი გენდერულ თანასწორობასა და ოჯახის ღირებულებაზე ორიენტირებული, ღია, ინკლუზიური და ინტერკულტურული დაწესებულებაა, რომელიც თავისი წევრების მრავალფეროვნებას პროდუქტიულ რესურსად განიხილავს და უპირისპირდება ყოველგვარი სახის დისკრიმინაციას, პიროვნული თუ სოციალური მახასიათებლების საფუძველზე. უნივერსიტეტი ორიენტირებულია სტუდენტებსა და უნივერსიტეტის თანამშრომლებს ხელშემწყობი პირობები და მოტივაციის მიმცემი სამუშაო გარემო შეუქმნას, ამდენად, ის წინ აღუდგება ყოველგვარი სახის დისკრიმინაციას, რომელიც ეთნიკური წარმომავლობის, სქესის, რელიგიისა თუ მსოფლმხედველობის, ასაკის, სპეციალური საჭიროებებისა თუ გენდერული იდენტობის ნიადაგზე შეიძლება იქნას წარმოშობილი.

გენდერული თანასწორობის პრინციპის დაცვისა და განხორციელების ვალდებულებას და შესაბამისი ღირებულებების ერთგულებას საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი გამოახტავს როგორც თავის მისიასა და ხედვაში, ისე უნივერსიტეტის ეთიკის კოდექსში და აგრეთვე, ადასტურებს და განავრცობს წინამდებარე დოკუმენტით.

წინამდებარე გეგმა ასახავს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მიერ განსაზღვრულ მიდგომას როგორც ინსტიტუციურ, ისე აკადემიური კულტურის დონეზე გენდერული თანასწორობის პრინციპის დანერგვასთან დაკავშირებით და ამ მიმართულებით განსახორციელებელ ამოცანებსა და ღონისძიებებს.

გენდერული თანასწორობის პრინციპის განხორციელების საკანონმდებლო ჩარჩო საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში

(სსიპ) საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი გენდერული თანასწორობის პრინციპს განმარტავს და ახორციელებს საქართველოს კონსტიტუციისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, რაც გულისხმობს 'ქალისა და მამაკაცისთვის თანაბარი უფლებებისა და შესაძლებლობების უზრუნველყოფას'¹. როგორც უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, აგრეთვე კისრულობს უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონით დადგენილ ვალდებულებებს, რომლებიც გულისხმობს 1. "უმაღლესი განათლების სფეროში ყოველგვარი დისკრიმინაციის აკრძალვას, მათ შორის, აკადემიური, რელიგიური თუ ეთნიკური კუთვნილების ან/და შეხედულების, სქესის, სოციალური წარმოშობისა და სხვა ნიშნით", 2. "თანასწორ მოპყრობას განურჩევლად პირის ეთნიკური კუთვნილებისა, სქესისა, სოციალური წარმოშობისა, პოლიტიკური თუ რელიგიური შეხედულებებისა და სხვა;" და აგრეთვე, 3. „სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულთან ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ ვალდებულებას, რომლის თანახმადაც, "უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში არ შეიძლება დასაქმდეს [...] [აღნიშნული] კანონით გათვალისწინებული სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულის ჩადენისთვის ნასამართლევი პირი ან/და პირი, რომელსაც იმავე კანონის საფუძველზე სასამართლომ ჩამოართვა საგანმანათლებლო დაწესებულებაში საქმიანობის უფლება."

უნივერსიტეტი ასევე კისრულობს ვალდებულებას, გენდერული თანასწორობის შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად, რომელიც გულისხმობს 'ქალისა და მამაკაცისათვის განათლების მიღების თანაბარი ხელმისაწვდომობის და განათლების თავისუფალი არჩევანის უზრუნველყოფისა, სწავლების ყველა ეტაპზე.'

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის გენდერული თანასწორობის გეგმა: მიზანი და მიდგომა

წინამდებარე გეგმა ემსახურება გენდერული თანასწორობის პრინციპისა და შესაბამისი ღირებულებების სიღრმისეულ და სისტემურ დანერგვის

უზრუნველყოფას, როგორც უნივერსიტეტის ინსტიტუციურ, ისე კულტურის დონეზე, სწავლებაში, კვლევასა და უნივერსიტეტის მართვაში.

გენდერული თანასწორობის გეგმის სტრუქტურასა და მიდგომაში გათვალისწინებულია ევროპული კომისიის გენდერული თანასწორობის სტრატეგიის (Gender Equality Strategy for 2020-2025) და ევროპული სამეცნიერო სივრცის (European Research Area) ძირითადი პრინციპები და რეკომენდაციები, გენდერული თანასწორობის უზრუნველყოფის სპეციფიკაზე, როგორც ადმინისტრაციულ, ისე სწავლების, კვლევისა და ინოვაციის სფეროებში. მათ შორის, გათვალისწინებულია შემდეგი ასპექტები:

- სამუშაო ცხოვრების ბალანსი და ორგანიზაციული კულტურა (Work-life balance and organisational culture)
- გენდერული ბალანსი ლიდერობასა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში (Gender balance in leadership and decisionmaking)
- გენდერული თანასწორობა რეკრუტირებასა და კარიერულ განვითარებაში (Gender equality in recruitment and career progression)
- გენდერული ასპექტის ინტეგრირება კვლევისა და სწავლების/სასწავლო შინაარსებში (Integrating the gender dimension into research and teaching content)
- შესაბამისი ზომების მიღება გენდერული დისკრიმინაციის/ ძალადობის, მათ შორის სექსუალური შევიწროების წინააღმდეგ (Measures against genderbased violence, including sexual harassment)

საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში გენდერული თანასწორობის გეგმის განხორციელების ფარგლებში დასახული ამოცანები და ღონისძიებები:

1. გენდერული თანასწორობის კომისიის შექმნა საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი გენდერული თანასწორობის პრინციპის დაცვასა და განხორციელებაზე ორიენტირებულ ძალისხმევას და შესაბამის ღონისძიებებს მიმართავს როგორც უნივერსიტეტის მართვის, ისე აკადემიური (კვლევითი) საქმიანობის სფეროებში.

უნივერსიტეტის ერთ-ერთ ამოსავალ პრიორიტეტს გენდერული თანასწორობის უზრუნველყოფის გეგმაში წარმოადგენს მისი ინტეგრირება ორგანიზაციული განვითარების ხედვასა და საუნივერსიტეტო კულტურაში.

ადმინისტრაციულ სფეროში, გენდერული თანასწორობის პრინციპი უნივერსიტეტის მართვისა და ხარისხის უზრუნველყოფის ინსტრუმენტებსა და [შეფასების]

მექანიზმებშია ინტეგრირებული; იგი ასევე დეკლარირებულია როგორც უნივერსიტეტის სტრატეგიული განვითარების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი წინაპირობა და უნივერსიტეტის სოციალურ პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებული პრიორიტეტი. გენდერული თანასწორობის პრინციპი ასევე ჩადებულია უნივერსიტეტის ეთიკის კოდექსში, რომელიც ამ პრინციპის დაცვის გარანტიად გვევლინება სტუდენტებს, უნივერსიტეტის აკადემიურ, ადმინისტრაციულ და დამხმარე პერსონალს შორის ურთიერთობისა და აკადემიური თანამშრომლობის სფეროში.

უნივერსიტეტი ინსტიტუციურ დონეზე გენდერული თანასწორობის პრინციპის განხორციელებისა და ხელშეწყობის მიზნით, გეგმავს **გენდერული თანასწორობის კომისიის** შექმნას, რომელსაც დაევალება გენდერული თანასწორობის მხარდაჭერის საუნივერსიტეტო კონცეფციის შემუშავება და უნივერსიტეტის მასშტაბით მათი დანერგვისა და განვითარების პროცესების პოლიტიკის შემუშავება, კოორდინირება და მონიტორინგი. აღნიშნული კომისიის ძირითად ამოცანებს, უახლოესი **5 წლის** მანძილზე, წარმოადგენს:

- ა) გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობი დეცენტრალიზებული სტრუქტურებისა და ინიციატივების მხარდაჭერა სწავლების, კვლევისა და უნივერსიტეტის მართვის სფეროებში;
- ბ) გენდერული თანასწორობის საუნივერსიტეტო კონცეფციის დანერგვა-განხორციელების ინტენსიფიცირება და მონიტორინგის ეფექტიანი სისტემის დანერგვა;
- გ) გენდერული დისკრიმინაციის შემთხვევების წინააღმდეგ მიმართული ღონისძიებებისა და მათი აღმკვეთი ზომების ეფექტიანი მექანიზმის დანერგვა;
- გ) ფაკულტეტების მხრიდან გენდერული თანასწორობის საუნივერსიტეტო კონცეფციის შექმნა-განვითარებაში, ისევე როგორც მონიტორინგის მექანიზმების შემუშავებაში, მაქსიმალური ჩართულობის უზრუნველყოფა, როგორც ადმინისტრაციულ, ისე აკადემიურ დონეზე.

2. ქალთა ხელშეწყობის მიდგომის დანერგვა საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში

უნივერსიტეტის ადმინისტრაციულ და აკადემიურ საქმიანობაში ქალთა ჩართულობის ხელშეწყობის მიმართულებით, უნივერსიტეტი გეგმავს ქალთა ხელშეწყობის მიდგომის დანერგვას, რომლის ფარგლებშიც შემუშავდება უნივერსიტეტის მართვის, სწავლებისა და კვლევის პროცესებში ქალთა ჩართულობის ხელშეწყობის გეგმა. გეგმის შემუშავების მიზნით, **უახლოესი 5 წლის ფარგლებში**, უნივერსიტეტი გეგმავს შემდეგი ღონისძიებების განხორციელებას:

1. სტუდენტებსა და უნივერსიტეტის თანამშრომლებს შორის მოსაზრებებისა და შეფასებების შესწავლას, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში გენდერული თანასწორობის მდგომარეობასთან დაკავშირებით, განსაკუთრებული აქცენტით, ქალთა ჩართულობაზე აკადემიურ (კვლევით) და ადმინისტრაციულ საქმიანობაში; ამ მიმართულებით არსებული პრობლემების იდენტიფიცირებისა და ქალთა ხელშეწყობის მიდგომაში ამ პრობლემათა გადაჭრის გზების შემუშავების მიზნით.
2. ქალებისთვის კარიერული განვითარების თანასწორი ხელმისაწვდომობის ხელშემწყობი ღონისძიებების გატარებას, საინფორმაციო კამპანიების, და სპეციალური ტრენინგების ჩატარების გზით.
3. პანდემიით გამოწვეული შეზღუდვების პირობებში, იმ სპეციფიკური ფაქტორების შესწავლა, რომლებიც შემაფერხებელ გავლენას ახდენს ქალთა ჩართულობაზე უნივერსიტეტის ადმინისტრაციულ და აკადემიურ (კვლევით) საქმიანობაში და უარყოფითად აისახება ქალთა სამუშაო ცხოვრების ბალანსზე. მათ შორის იგულისხმება, ქალთა იმ სპეციალური საჭიროებების გამოვლენა, რომლებიც უკავშირდება სკოლებისა და საგანმანათლებლო დაწესებულების ონლაინ რეჟიმზე გადასვლას, საბავშვო ბაღების დახურვას და აღნიშნული პრობლემით გამოწვეულ დამატებითი ფინანსური, შრომითი და მორალური რესურსების მოძიებისა და მობილიზების საჭიროებას; აღნიშნული ფაქტორების იდენტიფიცირება და მათი გადაჭრის გზების შემუშავება, ქალთა ხელშეწყობის გეგმაში.

აღნიშნული ღონისძიებების გატარება, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს გენდერული თანასწორობის კომისიას, სათანადო ინფორმაციის მიღებაში, უნივერსიტეტის მასშტაბით გენდერული თანასწორობის მხრივ არსებული მდგომარეობის, პრობლემებისა და ამ პრობლემების გადაჭრასთან დაკავშირებით არსებული შეხედულებებისა და განწყობების შესახებ. აღნიშნული ინფორმაცია მნიშვნელოვან საფუძველს შექმნის ეფექტიანი პოლიტიკის შემუშავებისა და განხორციელებისთვის, როგორც ქალთა ჩართულობის ხელშეწყობის, ისე გენდერული თანასწორობის პრინციპის დანერგვა-განვითარების მიმართულებით.

3. გენდერული თანასწორობის პრინციპის დანერგვა ხარისხის უზრუნველყოფისა და შეფასების მექანიზმებში

უნივერსიტეტის მართვაში გენდერული თანასწორობის ხელშემწყობი ღონისძიებების განხორციელების პარალელურად, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი ასევე გეგმავს გენდერული თანასწორობის პრინციპისა და შესაბამისი ღირებულებების ინტეგრირებას სწავლის, კვლევისა და უნივერსიტეტის მართვის ხარისხის უზრუნველყოფისა და შეფასების მექანიზმებში. კერძოდ, აღნიშნული

პრინციპი დაინერგება როგორც ხარისხის მნიშვნელოვანი მაჩვენებელი/შეფასების კრიტერიუმი უნივერსიტეტისთვის წარსადგენ ანგარიშებში, კონცეფციებსა და ორგანიზაციული და პერსონალის (როგორც აკადემიური, ისე ადმინისტრაციული) განვითარების გეგმებში, სადაც თანასწორი მოპყრობისა და გენდერული თანასწორობის ასპექტი ინტეგრირდება ცალკეული ამოცნების შეფასების კონტექსტში (მაგ. სასწავლო და კვლევის ანგარიშებში, აკადემიური და ადმინისტრაციული პერსონალის შეფასების ინსტრუმენტებში, საფაკულტეტო ინტერნაციონალიზაციის კონცეფციებში, მომავლი თაობის მკვლევარებზე ორიენტირებულ განვითარების კონცეფციაში და სხვ.).

აღნიშნული ღონისძიება, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს უნივერსიტეტის მასშტაბით, გენდერული თანასწორობის საუნივერსიტეტო კონცეფციის დანერგვა-განხორციელებას.

4. გენდერული ასპექტის ინტეგრირება კვლევისა და სწავლებაში

აკადემიური საქმიანობის სფეროში, გენდერული თანასწორობის იდეის გავრცელების ხელშეწყობის მიმართულებით, უნივერსიტეტს განორციელებული აქვს ღონისძიებათა რიგი, რომელთა შორის განსაკუთრებით აღსანიშნავია საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციების ციკლი “მსოფლიო და გენდერი”, რომელიც 2012 წლიდან, ყოველ მეორე წელს, რეგულარულად იმართება საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში და ეძღვნება თანამედროვე მსოფლიოს წინაშე მდგარ გამოწვევებს გენდერული თანასწორობისა და მეინსტრიმინგის სფეროში. კონფერენციების ძირითადი თემატური ბლოკების სახით წარმოდგენილია ისეთი საკითხები, როგორცაა: გენდერული თანასწორობა და კანონმდებლობა; გენდერი: პარადიგმები და დილემები, ქალი და პოლიტიკა. აღნიშნული კონფერენციაზე წარმოდგენილი მოხსენებები კრებულის სახით გამოიცემა უნივერსიტეტის გამომცემლობაში.

უნივერსიტეტი კვლევისა და სწავლების მიმართულებით გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობის მიზნით, ასევე გეგმავს სამეცნიერო პროექტებისა და საგანმანათლებლო პროგრამებში გენდერული თანასწორობის პრინციპზე ორიენტირებული აქტივობებისა და ღონისძიებების შემუშავებისა და განხორციელების მხარდაჭერას, მათ შორის, ისეთი აქტივობებისა, რომელთა უშუალო მიზანს წარმოადგენს:

1. ინფორმირებულობის დონისა და პატივისცემის ცნობიერების ამაღლება გენდერული მრავალფეროვნების თემატიკაზე;
2. კარიერული განვითარების ოჯახის ღირებულებაზე მორგებული და მასთან თავსებადი კონცეფციის შემუშავება და დანერგვა;

3. გენდერული თანასწორობის საკითხებსა და ძირითად პრობლემებზე ადმინისტრაციულ და აკადემიური პერსონალს შორის ეფექტიანი თანამშრომლობისა და კომუნიკაციის მექანიზმის დანერგვა;
4. გენდერული დისკრიმინაციის დროული იდენტიფიცირებისა და შესაბამისი შემაკავებელი ზომების გატარების ოპტიმალური მექანიზმების შემუშავება და დანერგვა.

აღნიშნული ღონისძიებების გატარება, თავის მხრივ, ხელს შეუწყობს გენდერული თანასწორობის კომისიის მუშაობის ეფექტიანობის გაზრდას და გენდერული თანასწორობის საუნივერსიტეტო კონცეფციისა და პოლიტიკის მუდმივ განვითარებას, მასში უნივერსიტეტის მკვლევართა მაღალი ჩართულობის უზრუნველყოფისა და უახლესი კვლევების შედეგების ინტეგრირების გზით.